

Jukka Hankamäki

Valhe kaatuu

Fatwoja ja jeremiadeja
eripuraisesta Euroopasta

VALHE
KAATUU

*A man who won't die for something
is not fit to live.*

Martin Luther King Jr.

JUKKA HANKAMÄKI

VALHE
KAATUU

**FATWOJA JA
JEREMIADEJA
ERIPURAISESTA EUROOPASTA**

2012

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN 978-952-498-601-4

Copyright © 2012 Jukka Hankamäki

Prologi

Kaikki päättyy joskus niin kuin on alkanutkin: elämä, rakkaus, bloginpito. Olen kirjoittanut verkkokolumneja viiden vuoden ajan, ja tekstejä on kertynyt yhteensä noin kahdeksansataa. Ensimmäisen kirjoitukseni julkaisin Yhdysvaltain vuoden 2001 terrori-iskujen viisivuotismuistopäivänä. Nyt kun tuosta kulttuurisen kumouksen aikamerkiksi ritualisoituneesta tapauksesta on kulunut kymmenen vuotta, on hyvä vetää langat yhteen. Yksi ajanjakso on päättynyt ja muuttanut maailmaa pysyvästi.

Asiat eivät ole kaikeksi onneksi muuttuneet vain periksi antamisen vuoksi, vaan muutos on kasvanut vastarinnan voimista. Jokaisen kunnan filosofin on täytynyt vastustaa mielivaltaa, sekasortoa, irrationalismia ja sitä tappiomielialan lietsontaa, joka postmodernismin ja jälkistrukturalismin kaltaiseen sofismiinkin sekä monikulttuurisuuden ideologiaan verhoutuneena on pyrkinyt nujertamaan länsimaisen rationalismin ja valistusfilosofian perinteen. Tietenkin myös terroria ja väkivaltaa itseään on voitu pitää vastustamisen muotoina, mutta nämä vastarinnan käytännöt ovat yleensä olleet perusteettomia ja menetelmiltään epäfilosofisia.

Aivan niin kuin kaikkien aikojen ensimmäisessä verkkokolumnissani kuvasin, blogikirjoittaminen on eräänlainen täsmäase. Mahdollisuus julkaista ajatuksiaan internetissä vapaasti, ilman tiedotusvälineiden ja viranomaisten harjoittamaa sensuuria, on alentanut julkaisukynnystä sananvapauden kannalta myönteisellä tavalla. Tämä on auttanut toteuttamaan kansanvaltaa ja parantamaan poliittisia osallistumismahdollisuuksia. Myöskään vapaa sanankäyttö ei ole ollut ongelmatonta, mutta nettijulkaisemisen edut ovat olleet kuitenkin merkittävämmät kuin varjopuolet.

Internetiä on syytetty kasvualustan tarjoamisesta sekä terroristiselle vihan lietsonnalle että terrorismin vastustamiselle, joka on usein pyritty leimaamaan ”rasistiseksi”. Yksi syy aggressioiden leviämiseen verkossa on varmastikin ollut nettisensuurina esiintyvä sananvapauden kuohuminen, se, että ihmisiä on yritetty estää sanomasta mielessään olevia ajatuksia. On kuitenkin mahdollista ja todennäköistäkin, että mielipiteiden julkinen sanominen ja keskustelu ovat vähentäneet painetta konkreettisiin aggressiivisiin tekoihin.

Analysoin internetin avaamien viestintämahdollisuuksien filosofisia ja poliittisia merkityksiä jo ensimmäisessä verkkokolumnestani kootussa teoksessa *Sensuurin Suomi* (2009). Kritisoin kirjoituksissani muun muassa Suomen ja Euroopan unionin maahanmuuttopolitiikkaa sekä uuskonservatiivisuuden siivillä lentoon lähtenyt seksuaalista ahdasmielisyyttä. Koh-

distin arvosteluni erityisesti tiedotusvälineiden ylläpitämiin poliittisen korrektiuden ihanteisiin ja kaksinaismoralismiin sekä poliitikkojen ja niin sanottuina ”intellektuelleina” esiintymään pyrkivien henkilöiden valheellisuuteen. Selvän kuvan verkkojulkaisuhankkeeni tavoitteista saa perehtymällä kirjoituskokoelmani avanneen teossarjan ensimmäisen osan johdanto- ja loppulukuun.¹

Tavoitteenani on ollut puuttua filosofisia menetelmiä ja lähestymistapoja hyödyntäen niihin politiikan ja arkielämän ajankohtaisilmiöihin, joiden analysoimiseen yhteiskuntatieteellinen tai tutkimuksellinen tarkasteluote olisi liian hidas tai joista tutkimukseen ja tietoon perustuvaa ymmärrystä on jo riittävästi olemassa. Ei ole myöskään järkeä kysyä asioita Gallup-tutkimusten muodossa kadunmiehiltä ja pitää lopputuloksia tieteenä, sillä rahvaalta saa yleensä vain puolivillaisen ja omia pyyteitä heijastelevan mielipiteen – ei perusteluja sille, miksi esitetty kanta edistäisi yleistä hyvää ja oikeudenmukaisuutta. Tässä suhteessa yhteiskuntatieteellinen tutkimusote onkin usein täysin naurettava: se luovuttaa asiantuntijan vallan haastattelemilleen, testaamilleen tai tutkimilleen henkilöille ja korvaa asiantuntemuksen demokratialla. Suuri osa yhteiskuntaelämän ongelmista on kuitenkin sellaisia, joiden yhteydessä tarvittaisiin ensisijaisesti johdonmukaista käsitteellistä ajattelua. Poliittisten ilmiöiden olemukseen ja käsitteellisten ajatussolmujen avaamiseen on pureuduttu vain harvoin, vaikka tärkeimmät asiat voitaisiin sanoa juuri käsitteellisanalyttisen tarkastelun, yleisen ideologiakritiikin tai filosofisen arvoanalyysin keinoin.

Miksi siis tehdä empiirisiä tutkimuksia ja selvityksiä, kun filosofeilla ja tieteenharjoittajilla itsellään ovat ne välineet, jotka umpisolmujen avaamiseen tarvitaan? Tällä tavoin ajatellen huolellisesti kirjoitettu kulttuuri-kriittinen essee voikin olla paljon valaisevampi kuin tuhansien ihmisten haastatteluun perustuva mittaava tutkimus.

Täsmällisimpienkin koejärjestelyjen takana ovat yleensä ajatuskokeet, ja siksi filosofeille tarjoutuu erinomainen tilaisuus arvostella ja arvioida yhteiskuntaelämän metafysisiä perususkomuksia ja tieteellisten lähestymistapojen esiteoreettisia taustaoletuksia omalla ideologiakriittisellä välineistöllään. Filosofinen tutkimusote ei tietenkään merkitse komentelevaa vaan kriittistä asennoitumista. Filosofisella lähestymistavalla tarkoitan dialogisen eli keskusteleavan filosofian soveltamista, ja sen periaatteita ja käytäntöjä olen hahmotellut tieteenfilosofisessa ja metodologisessa pääteoksessani *Dialoginen filosofia* (2008).² Tämä kirja on yksi dialogisen filosofian sovellutus.

On tärkeää, että filosofit puuttuvat omalla ennakkoehdottomalla tavaltaan politiikkaan, sillä politiikan kautta käytetään paljon ihmisten arkielämään liittyvää valtaa. Yliopistojen monet palkatut filosofit ovat tosin antaneet kriittisyydestä huonoja esimerkkejä joko vaikenemalla arkielämän ilmiöistä kokonaan tai omaksumalla niistä samat tendenssimäiset

ja ideologiset käsityskannat, jotka tiedehallinnolla ja valtavirran poliitikoillakin ovat. Koska kukaan ei ole maksanut minulle kirjoituksistani palkkioita eikä palkkaa, omat mielipiteeni, tulkintani ja johtopäätökseni eivät ole ostettuja, ja siksi minun on ollut helppoa säilyttää kirjoituksissani (1) asioihin itseensä puolueettomasti kantaa ottava taso, (2) ilmiöitä tieteellisesti ja tiedekriittisesti tulkitseva taso ja (3) tiedotusvälineiden ideologisuutta analysoiva mediakriittinen taso.

Verkkojulkaisuhankkeeni pohjalta ilmestynyt ensimmäinen teos oli omistettu lähinnä julkisen sanan tabuaiheille ja sananvapauden ongelmille, kun taas toisessa blogikirjoituksistani kootussa kirjassa *Kansanvallan varkaat* (2010) käsittelemäni erityisesti Suomen poliittisen järjestelmän korruptoituneisuutta.³ Luottamus politiikkaan ja poliitikkoihin pääsi kärsimään sekä vaalirahoitusskandaaleista että niistä monista demokratian kavennushankkeista, joita oikeusministeriö, hallituspuolueet ja poliittista valtaa käyttävät virkamiehet valmistelivat pyrkiessään estämään vaihtoehtoisten näkemysten läpipääsyn esimerkiksi äänikynnyksiä rakentamalla. Poliitiikan moraalin heikentyminen on ollut merkki poliitikkojen ja viranomaisien yrityksistä kiertää kansanvaltaa. Se on ollut tekemisissä myös sensuurihankkeiden kanssa. Poliitikot ja viranomaiset ovat pyrkineet leimaamaan maahanmuuttoa arvostelevat ja kulttuurien hajoamista vastustavat mielipiteet yksiselitteisesti ”rähinöinniksi”, ”rasismiksi” tai ”äärioikeistolaisuudeksi”, vaikka julkisen vallan vainoamilla näkökannoilla on useimmiten vain puolustettu demokratiaa, sananvapautta, kriittistä järjen käyttöä ja kotimaamme kansallista etua. Kansallisen edun puolustaminen taas on valtion olemukseen sisältyvä tehtävä. Sellainen valtio, joka ei tätä tehtävää tunnusta ja hoida, lakkaa nopeasti olemasta.

Kansallisen edun edistäminen on täysin sopusoinnussa edustamani arvoliberalismin kanssa. Tässä suhteessa myös kansallismielisyys ja nationalismi poikkeavat toisistaan. Edustamaani kansallisliberaalia filosofiaa erottaa nationalismista erityisesti se, että kansallisliberaali ajattelu perustuu kansojen yhdenvertaisuuden periaatteeseen, toisin kuin kansakuntien eriarvoisuutta korostava nationalismi. Kansakunnat ovat luonnollisesti yhdenvertaisia ihmisarvoltaan, ja niinpä jokaisella kansakunnalla on oikeus edistää omaa etuaan arvoliberaalilta pohjalta. Kansallismielisyys ja kansallisen edun vahvistaminen ovat jokaisen suvereenin kansakunnan itsemääräämisoikeuteen liittyviä piirteitä. Myös kulttuurista moniarvoisuutta ja yksilöiden vapautta edistetään nähdäkseni parhaiten silloin, kun torjutaan kulttuurien ja kansakuntien konfliktitumista ennakolta. Tämä tapahtuu esimerkiksi rajoittamalla maahanmuuttoa, työvoimansiirtoja ja ulkomaalaisten omistusoikeutta Suomessa. Siten estetään ääriasenteiden esiinnousua, julkisen vallan väliintulon tarvetta ja tarkkailuyhteiskunnan luomista.⁴

Oman moraalisen vastuun tunnustaminen ja toteuttaminen vaativat filosofilta myös osallisuuden myöntämistä ja poliittista aktiivisuutta.

Yhteiskunnan jäsenenä emme voi koskaan olla ulkopuolisia, vaan olemme aina myös osapuolia. Johtopäätösteni tuottamien moraalisten velvoitteiden vuoksi minun onkin ollut vaikeata, jopa mahdotonta, jäädä sivustakatsojaksi. Poliittinen osallistuminen ei ole tässä mielessä filosofisesti ongelmallista. Nähdäkseni filosofien ei tulisi erityisesti pyrkiä puolueettomien tarkkailijoiden rooliin, sillä tuossa asemassa oleilu jäisi väistämättä vain näennäiseksi ja pahimmillaan estäisi yhteiskunnallisten korjausliikkeiden teon. Oman osallisuutensa havaittuaan filosofien ja tieteenharjoittajien tulisi kiinnittää huomionsa siihen, *millä tavalla* he ovat itse osallisia ja *millaisia toimintasuosituksia* heidän tulisi asiantuntemuksensa pohjalta tehdä. Osallisuuden ja siitä seuraavan vastuun myöntäminen on rehellisempää kuin niiden idealisoiva kieltäminen. Osallistuminen ja avautuminen muodostavat uskottavamman pohjan myös puolueettomuuden tavoittelulle.

Ongelmana on, että monet tieteenharjoittajat ja filosofit ovat antautuneet noudattamaan poliittisen korrektiuden vaatimaa sensuuria tai itse-sensuuria ja pitäneet jonkinlaisena ideologisena velvollisuutenaan samastua poliittisen vihervasemmiston ajatusklustereihin. He ovat pitäneet *tätä* sitoutumistaan ”puolueettomuutena” ja ”tieteellisenä” ja kaikkea muuta kriittisyyttä ”puolueellisuutena” ja ”epätieteellisenä”. Eri mieltä olevat filosofit on pyritty pitämään poissa tieteellisesti vaikutusvaltaisista yhteyksistä ja yliopistoviroista tässä akateemisen marxismin opinkappaleille rakentuvassa perinteessä.⁵ EU-Suomessa tieteestä ja yliopistolaitoksesta on tehty aivan samanlainen poliittisen totalitarismin ja keskusjohtoisuuden pönkittäjä kuin se oli myös 1970-luvulla, poliittisen yhteiskuntatieteen ja neuvostomyönteisyyden aikana.

Ongelmana Euroopan uni

Suuri osa Suomen poliittisen järjestelmän ongelmista on johtunut Euroopan unionin jäsenyydestä ja kansallisen itsemääräämisoikeuden heikentymisestä. Entiset ja nykyiset hallituspuolueet ovat menetelleet kansallisen edun vastaisesti pyrkiessään edistämään liittovaltion kokoon kursimista. Sekä maahanmuuton, työttömyyden, euroalueen että kansanryhmien välisen eripurauksen aiheuttamat ongelmat ovat seurauksia Euroopan unionin jäsenyydestä ja erityisesti unionissa vallitsevasta federalismista. Niinpä olen arvostellut ja vastustanut sellaista politiikkaa, jolla Euroopan unionia on pyritty laajentamaan ja kansallisvaltioita kytkemään entistä tiiviimmin keskusjohtoisuuden talutusnuoraan. Tosiasiassa liittovaltiohankkeet ovat olleet Euroopan unionin raihnaisia kuolinkorahduksia, ja niihin on ryhdytty vain olosuhteiden pakosta.

Euroopan unionin jäsenvaltioissa tapahtuneet taloudelliset tuhot ovat seurauksia EU:n jäsenyydestä ja valtioiden itsemääräämisoikeuden mene-

tyksistä. Pienten eurovaltioiden ylivelkaantuminen on johtunut poliittisesta yhdenmukaistamisesta ja keskenään täysin erilaisten kansantalouksien pakottamisesta samalle viivalle. Valtioiden velkaannuttua niiden luottokelpoisuutta on koetettu vahvistaa entistä tiiviimmällä poliittisella integraatiolla. Korviaan myöten velkaantuneet kansakunnat ovat yrittäneet lunastaa henkensä pitimiksi vielä yhden pikavipin tai sen viimeisen kulutusluoton. Velkaantumista ei voida kuitenkaan lopettaa samalla reseptillä eli syöksemällä jäsenvaltioita syvemmälle ulkopuolisen valvonnan kurimukseen, sillä perusongelma – kansantalouksien yhteensopimattomuus – jäisi olemaan, ja EU:n harjoittama aikaisempaa vahvempi kontrolli johtaisi pakottamiseen sekä söisi pois valtioiden oman vastuun.

Lainojen myöntäminen taas on ollut pelkkää krapulan pelosta johtuvaa positiivisten odotusten lietsontaa, eikä velkojen takeena ole mitään todellisia vakuuksia eikä tosia lupauksiakaan. Pelkkien katteettomien odotusten varaan rakennettu illuusiotalous on tullut matkansa päähän, ja europankkiirit ovat juosseet sarjakuvista tuttujen maantiekittäjien tavoin jyrkänteen reunan yli. Kun maa tulee nyt kiihtyvällä vauhdilla vastaan, romahtaa eurotalouden myötä koko valheellinen ja läpikotaisin lahonnut Euroopan unioni. Sitä seuraa jälleen itsenäisten kansallisvaltioiden aika, ja monikulttuurisuuden ristiriitainen ideologia korvataan *omakulttuurisuuden* arvolla.

Poliittista valheellisuutta arvostellessani olen ollut Euroopassa toimivien kansallismielisten puolueiden linjoilla. Kanavoidakseni tutkimukselliset johtopäätökseni politiikan piiriin tavoittelinkin ehdokkuutta vuoden 2011 eduskuntavaaleissa. Sitä ei myönnetty, joten ajatusteni poliittinen kannatus on jäänyt arvoitukseksi. Ulkopuolisen mielipidevaikuttajan asema sopii minulle toisaalta hyvin, sillä puoluekurista riippumattomana filosofina vapauteni ja ajattelutilani ovat paljon suurempia, juuri sellaisia kuin niiden pitääkin olla. Uskon, että puolueettomana filosofina minulla on myös enemmän uskottavuutta ja vaikutusvaltaa kuin jonkin puolueen talutusnuoraan kytkettynä. Tässä suhteessa minun ei käy kateeksi poliitikkoja, joilla on todellista valtaa yhtä paljon kuin Ruotsin kuninkaalla. Poliitikkojen kehno asema ei kuitenkaan johdu niinkään muodollisten vaikutusmahdollisuuksien puuttumisesta kuin heidän neuvottomuudestaan ja kyvyttömyydestään analyysiin ja linjanvetoihin.

Ennustankin politiikoille vaikeita aikoja. Romahtavan talouden vuoksi poliitikoilla ei ole luvata kansalaisille muuta kuin verta, hikeä ja kyyneleitä, mutta silti heidän täytyisi säilyttää kannatuksensa. Se on vaikea yhtälö jokaiselle vastuulliselle poliitikolle, ja vaarana on, että voiton vievät populistit, jotka lupaavat yhtä aikaa useita keskenään mahdottomia asioita, ja yhteiskuntaelämä suistuu epä-älyllisyyteen.

Vapaana ja akateemisestakin kontrollista riippumattomana filosofina toimimiseen minua on kannustanut se, että en ole joukkuepelaaja vaan yksilösuorittaja. Koska filosofia on olemukseltaan yksilölaji ja koska tiede

ja politiikka taas ovat joukkuepelejä, myöskään yliopistollisen tieteen piiristä toimintamahdollisuuksia ei voi saada kukaan omilla aivoillaan ajatteleva. Kuten blogikirjoitusteni lukijat ovat varmasti huomanneet, olen melkein jokaisesta yhteiskuntaelämän päälinjasta eri mieltä kuin niin sanottu vallitseva poliittinen ajattelu, jota edustavat maan hallitus, yliopistojen tiedehallinto, Suomen Akatemia ja valtamedia, erityisesti Sanoma-yhtiön viestimet ja Yleisradio. Olen arvostellut ja vastustanut vihervasemmistolaisuutta, feminismiä, maahanmuuttoa, vieraiden maiden letkuruokintaa ja monikulttuurisuuden varjolla tapahtuvaa kulttuurien yksiaineksistamista sekä niihin liittyviä oheisilmiöitä. Poliitiikan, julkisen sanan ja tieteen piirissä nämä tendenssit ovat muodostaneet ideologisia ajatusklustereita, joiden piirissä vasemmistolaisperäisenä pidettyä tasa-arvon vaatimusta on yritetty toteuttaa samanlaisuuden ihannetta edistämällä. Myös tämä on halpahintaista populismia, vaikka se pyrkiikin esiintymään älyllisyyden nimellä.

Todellisuudessa myöskään tasa-arvon ei pitäisi olla vihreiden eikä vasemmiston omaisuutta. Niin tasa-arvon kuin korkean yhteisvastuunkin ihanteet ovat sisältyneet useisiin erilaisiin yhteiskuntiin ja poliittisiin järjestelmiin jo ennen kuin vihervasemmistoa oli historiallisesti katsoen olemassa. Erityisesti nämä ihanteet ovat liittyneet liberaaliin kansallismielisyyteen. Ratkaisevaa onkin, *millä keinoilla* vapaamielisyyteen, yhteisvastuuseen ja sen mukaiseen kansalliseen etuun pyritään. Tässä suhteessa välinevalikoimani ovat kokonaan toisenlaisia kuin poliittisen vihervasemmiston, jonka käyttämät keinot ovat edistäneet lähinnä kansanryhmien välisen epäluottamuksen ja totalitaristisen kontrolliyhteiskunnan syntymistä. Jalolta kuulostava monikulttuurisuuden tavoittelu on käytännössä johtanut monokulttuuriin: samanlaisuuden ihanteen varaan rakennettuun erilaisuuksien yhteensovittamiseen ja yksilöllisyyden sekä omaleimaisuuden pois riistämiseen.

Teoksessa *Sensuurin Suomi* ilmestyivät kolumnini vuosilta 2006–2008 ja kirjassa *Kansanvallan varkaat* kirjoitukseni vuodelta 2009. Viisivuotisen blogikirjoitushankkeen päätteeksi julkaisen nyt tämän kokoelmateoksen nimeltä *Valhe kaatuu*, johon sisältyvät kolumnit vuosilta 2010–2011. Tämä hanke on kasvanut alussa mainitsemistani vastustamisen voimista. Ajanjakson puolitoista viimeistä vuotta olen keskittynyt arvostelemaan Euroopan unionin talous- ja liittovaltiopoliitiikkaa, Suomen Eurooppa-poliitiikkaa ja sitä todennäköistä ja ilmeistä katastrofia, johon globalisaation ja kapitalismin rajaton irti pääseminen johtavat. Olen analysoinut myös viimeksi käydyt eduskuntavaalit ja syitä siihen, miksi pienimmästä eduskunta-puolueesta tuli kannatusmittausten suurin. Kaikissa näissä ilmiöissä on kyse valheellisuuden paljastumisesta totuuden hyväksi sekä halusta vastustaa epätotuutta ja vilppiä.

Toisaalta myös EU-kriittisyyden kasvu voi johtaa niin pahaan kuin hyväänkin, ja ilmiön molemmat puolet tuntien olen toiminut kuin sota-

kirjeenvaihtaja, joka on jäänyt ei-kenenkään maalle havaintojaan tekemään. Kansallismielisyyden kasvu on väistämätöntä korjausliikkeiden tekemiseksi, mutta sen varjopuolena on valtiollisen ja poliittisen itsekkyyden sekä oman edun tavoittelun lisääntyminen, jotka puolestaan synnyttävät helposti riitoja ja ihmisvihaa. Juuri siksi olen vaatinut esimerkiksi maahanmuuton rajoittamista ajoissa. Näin voitaisiin välttyä siltä, että kritiikki kanavoituu kansanliikkeeksi, poliisien vaatimiseksi jokaiseen kadunkulmaan ja lopulta myös rasistiseksi yleisasennoitumiseksi, jonka kohteeksi voivat joutua kaikki.

Vanha sananlasku sanoo, että mielivallan riistäytymiseksi käsistä riittää, että hyvät ja oikeudentuntoiset ihmiset eivät tee mitään. Siksi on tärkeää vastustaa, mikäli huomaa jonkin asian olevan pielessä. Vastustaminen on ajattelutilan luomista ja sitä kautta filosofiaa. Ihmisen ei pidä olla eläimen kaltainen olento, joka ainoastaan reagoi eteen tuleviin ärsykeisiin syy-seuraus-suhteiden kaavassa, vaikka naturalistinen filosofia-perinne johdattaakin helposti ajattelemaan niin. Sen sijaan ihminen kykenee moraaliseen harkintaan, joka syntyy kyvystä kieltäytyä, toisin sanoen mahdollisuudesta sanoa ”ei”. Juuri tämän ominaisuutensa vuoksi ihminen voi *poiketa* totutuista kaavoista, kyseenalaistaa, pysähtyä ajattelemaan ja tehdä toisin. Parhaimmillaan etiikka on asioihin puuttumista, poikkeuksien ja häiriöiden tuottamista systeemeihin.

Poliittiseen paitsioon ajettuna olen ollut enemmänkin vastarannan lohi kuin vastavirran kiiski. Saamastani palautteesta päätellen minulla on syytä uskoa vaikuttaneeni monien ihmisten mielipiteisiin. Omassa elämäntilanteessani minua harmittaa lähinnä potentiaalieni toteutumattomuus. Laajan politiikkakäsitykseni mukaisesti katson kuitenkin, ettei tärkein poliittinen vaikuttaminen rajoitu poliittisissa toimielimissä vaikuttamiseen, vaan se on mielipidevallan käyttämistä ja jokapäiväistä toimintaa kansalaisyhteiskunnassa.

Poliittisissa valtasuhteissa on nyt tapahtunut muutos, ja olen myös itse ollut luomassa tätä muutosta. Suomen suurin puolue on tätä nykyä Euroopan unionin ongelmallisuutta arvosteleva puolue, joka suhtautuu kriittisesti muun muassa maahanmuuttoon, julkisten palvelujen yksityistämiseen, valtion omaisuuden myyntiin, kehitysapuun, euromaiden velkojen takaamiseen, Puolustusvoimien alasajoon ja moneen muuhun hullutukseen. Olen arvostellut Perussuomalaista puoluetta lähinnä seksuaalisesta ahdasmielisyydestä, jota tosin esiintyy kaikkien muidenkin puolueiden konservatiivisissa siivissä. Mieluiten olisin nähnyt Suomen poliittisella kartalla sentyyppisen kansalliliberaalin puolueen, jollaisia ovat esimerkiksi Hollannin ja Itävallan vapauspuolueet.

Miksi sitten sisällytin kirjani nimeen sanan ”valhe”, joka saattaa tuntua monista provosoivalta? Valheillehan ei ole annettu kovin merkittävää asemaa politiikan tutkimuksessa, mikä puolestaan johtunee postmodernistien edustamasta käsityksestä, jonka mukaan mikään ei ole totta.

Niinpä monet katsovat, ettei mikään ei voi olla valhettakaan. Jollakin tavalla asiat kuitenkin yleensä ovat, ja siksi on nähdäkseni parempi pyrkiä totuutta kohti kuin sallia mielivaltainen liike pois päin siitä. Totuus on tärkeä tiedettä ohjaava ihanne, vaikka mielessä pidettäisiinkin, ettei sitä ehkä koskaan voida saavuttaa.

Mitä hartaammin vastaväitteet ja epäilyt kiistetään, sitä syvemmälle harhaan ihmisiä johdetaan ja sitä tainnuttavampia valheet ovat. Tiedotusvälineet ovat osasyllisiä myös puolittuuksiin sensuroidessaan aiheita, valikoidessaan ja vaientaessaan asiantuntijoita sekä kieltäytyessään käsittelemästä asioita rehellisesti ja monipuolisesti. Nykypoliitikkojen valeet romahtavat nähtävästi vasta, kun maamme talous on tuhottu EU-keittokesssa, suomet putoavat ihmisten silmiltä ja jäljellä ovat savuavat rauniot. Kenties vasta sitten havahdutaan huomaamaan, miten 9/11 tapahtuu koko ajan silmiemme edessä ja että talousterrorismin tuottama tuho on yhtä mittavaa kuin sodissa aikaansaatu. Syy ylivelkaantumiseen on beethovenilaisen harmonian varaan rakennettu katteeton idealismi, eräänlainen koko yhteiskuntaa ja käyttäytymismuotoa koskeva elämänvale.

Mistä sitten voi tietää tai tunnistaa, milloin poliitikot puhuvat totta? Asia käy helpoiten selville siitä, mikäli ihminen tekee jotakin omaksi haitakseen, seurauksista välittämättä tai niitä uhmaten. Hän siis uhrautuu yhteiseksi hyväksi omasta edustaan välittämättä. Poliitikoista ei ole kylläkään tullut todenpuhujia, vaikka he ovat tehneet paljon koko Euroopan, oman maamme ja sitä kautta myös itsensä haitaksi. Tämä johtuu joko siitä, että he eivät ole alkuunkaan käsittäneet toimintaansa haitalliseksi, tai siitä, että he ovat alun perinkin tavoitelleet vain omaa etuaan piittaamatta yhteiskunnalle syntyvistä vahingoista. Mutta luultavasti myös he toimisivat totuudellisuuden velvoittamalla tavalla eli moraalisesti, mikäli he ymmärtäisivät toimintansa seuraukset eivätkä myötälisi yleiseurooppalaisen liittovaltion perustamispyrkimyksiä vain saadakseen itselleen entistä paremmin palkattuja virkoja.

Bloggaminen ja dialoginen filosofia

Kun tarpeeksi monta kertaa purat ja kokoat jonkin esineen, sinulla on ennen pitkää niitä kaksi. Suurin osa tämän kokoelman kirjoituksista on julkaistu Blogspot-palvelimella olevan yksityisen blogini lisäksi myös verkkolehti Uuden Suomen ”Puheenvuoro”-palstalla.⁶

Kiitän kirjoitusteni lukijoita ja kommentaattoreita aktiivisuudesta. Päätin sittemmin lopettaa päivystävänä bloggaajana toimimisen, sillä olen saavuttanut tavoitteeni. Niinpä minulla on nyt hyvä tilaisuus siirtyä päivittäisbloggaajasta vaikkapa videoblogin tai elämäntyyliblogin pitäjäksi!

Sytä vetäytymiseeni on seitsemän. Ensinnäkin (1) poliittiset ajatukseni ovat tulleet useimmille selviksi. Koska todellisuus on pitkälti tyypittynyttä ja päivittäiset puheenaiheet toistuvat mediassa samankaltaisina vuodesta toiseen, niiden jatkuva analysoiminen ja kommentoiminen johtaisivat vain toistoon. Mikään sellainen ei kasva, jota kynnetään koko ajan. Olen myös väsynyt korjaamaan poliitikkojen runsaita ja ehtymättömiä ajatusvirheitä.

Toinen (2) syy päivittäisbloggaamisen lopettamiseen on bittiavaruuden täyttyminen. Aikana, jolloin jokaisella ihmisellä vauvasta vaariin on blogi, kirjoituksille ei riitä enää lukijoita. Kävijöitä Blogspot-blogissani on tosin edelleen kuusinumeroinen luku, ja myös Uudessa Suomessa julkaistujen juttujeni kommentointi on ollut ahkeraa.

Kolmanneksi (3) bloggaamisesta on tullut sellainen ”ajatusten Tonava”, jossa kaikkea julistetaan, kiitetään tai moititaan äärimmäisen kevyin perustein mutta samalla erittäin voimakkain äänenpainoin niin, että kirjoitusten tyyli ei ole sopusoinnussa esitettyjen arvioiden jyrkkyyden kanssa. Perusteltu argumentaatio ei ole saanut riittävästi huomiota tässä julkisuuden kalastelussa, vaan se on kadonnut mielipiteiden mereen.

Useimpia blogosfäärin käsityskantoja on leimannut vahva idiosynkraattisuus. Sen mukaisesti lukijat ovat pitäneet jotakin kirjoittajaa kaikissa asioissa oikeassa olevana, mikäli he ovat havainneet kirjoittajan olevan puheena olevista asioista samaa mieltä kuin lukija itse. Jos taas lukija on huomannut kirjoittajan olevan joistakin muista asioista eri mieltä, hän onkin päätenyt pitämään kirjoittajaa kaikissa asioissa väärässä olevana ja epäviisaana! Mielipiteitä ei ole keskitytty arvioimaan ajatus kerrallaan, vaan ne on henkilöity ja klusteroitu niin, että tietyn ihmisen on katsottu olevan kaikissa asioissa joko oikeassa tai väärässä. Se taas ei ole filosofinen vaan puoluekantainen ajattelutapa. Esimerkiksi omia *maahanmuuttokriittisiä* näkemyksiäni on kiitetty Uuden Suomen ”Puheen-vuoro”-palstalla vuolaasti ja minut on nostettu lähes pyhimysten joukkoon, mutta havaittuaan minun lausahtaneen jotakin myönteistä *homoavio-liitoista* samat kehuja ovat päätyneet pitämään kaikkia näkemyksiäni kerrassaan arvottomina. Nähdäkseni tämä on heijastellut pikemminkin kommentaattoreiden kuin kirjoittajan omaa ideologisuutta. Kyseisiin tabuihin tarttumalla olen vain pyrkinyt olemaan kriittisyydessäni lahjo-maton.

Blogien kommentaattoreille on ollut tyypillistä, että he ovat tehneet johtopäätöksiä sellaisin subjektiivisin perustein, jotka ovat tyydyttäneet heitä itseään. Tämän katteettoman itseihailun vallitessa kommenttien kirjoittajat eivät ole olleet valmiita oppimaan toisiltaan mitään, vaan he ovat pelkästään vahvistaneet omia käsityksiään ja osoittaneet suosiota tai epäsuosiota. Facebook-verkkoyhteisön levittämät ”tykkää”-napit ovat tehneet mielipiteiden muodostamisesta pelkkää arvoarvostelmien ilmaisemista vailla mitään perusteluja. Tämän mukaisesti mielipiteiden esittämisestä on tullut *reagoimista*, eräänlaista heppatyöille tyypillistä tykkäämistä tai

ei-tykkäämistä, mikä puolestaan on banalisoinut poliittisen osallistumisen luonnetta. Tuomitsemalla puheena olevia asioita ihmiset tuomitsevat usein myös ajatusten esittäjän. Tätä kautta maailma jakautuu tykättyyn ja ei-tykättyyn sekä ystäviin ja ei-ystäviin, mikä puolestaan on epäfilosofista ja viholliskuvia ruokkivaa.

Neljänneksi (4) olen halunnut vetäytyä tämän kakofonian piiristä siksi, että en halua jatkossa asettua samalle viivalle puslista huutelijoiden kanssa. Monet kirjoittavat blogeihin salanimellä. Nimimerkin takaa kirjoittamisella on luonnollisesti perinteensä ja perusteensa, mutta keskustelu anonyymien kirjoittajien kanssa luo ihmisten välille vain yhteen suuntaan läpinäkyvän peili-ikkunan. Se johtaa mielipiteidenvaihdon epäsymmetriaan ja asettaa argumentit epätasapainoon. Näkemysten painokkuuden arvioimiseksi ja vastuun osoittamiseksi olisi tiedettävä, ketkä henkilöt ovat mielipiteiden takana.

Henkilöllisyytensä salaamalla anonyymi keskustelija tulee joko vähentäneeksi tai korostaneeksi näkökantojensa uskottavuutta riippuen siitä, mikä hänen asiantuntemuksensa ja positionsa on. Koska ihmiset pyrkivät yleensä mieluummin korostamaan kuin heikentämään näkemystensä todesta otettavuutta, mielipiteiden esittäjät salaavat henkilöllisyytensä ilmeisesti juuri siksi, että asiantuntemusta ei ole. Joissakin tapauksissa on tosin käynyt niin, että epäsoinnaisen mielipiteen esittäjä on joku huomattava syväkurkku, joka pyrkii salaamaan henkilöllisyytensä pelätessään menettävänsä pallinsa.

Olen joka tapauksessa itse ottanut riskin ja kirjoittanut myös epäsoinnaisina pidetyt näkemykseni omalla nimelläni. Pidän ajatusteni herrättämää kauhistelua kunnianosoituksena ja eräänlaisena tunnustuksena siitä, että filosofiallani on merkitystä. Samoin olen halunnut kunnioittaa lukijoitani luottamalla heidän arvostelukykyynsä ja oikeuteensa tuntea ajatusten esittäjä. Tällainen sananvapauden toteuttaminen on poliittisten oikeuksien luomista ja niiden olemassaolon osoittamista. Se on myös vastuun kantamista.

Minut on tietenkin pakotettu maksamaan avoimuudestani kallista hintaa, eikä kukaan varmaan osaa laskea, miten paljon työtilaisuuksia ja tuloja olen menettänyt, kun mikään taho ei ole halunnut ottaa palvelukseensa ihmistä, jonka tiedetään kirjoittaneen etupäässä muita kuin mainoksiin ja onnitelukortteihin sopivia tekstejä. Tästä johtuu, että sananvapauden pääongelma eivät ole sen muodolliset rajat vaan epävirallinen työelämän mielipidevankeus, joka estää sanomasta mitä ajattelee. Palkitsevaa on ollut se, että mitä enemmän olen kirjoittanut, sitä vapaamaksi olen tullut henkisesti. Toisaalta rangaistus on ollut yhtä ilmeinen kuin aiheetonkin, kun olen joutunut huomaamaan, että mitä enemmän olen ajatuksistani kertonut, sitä köyhemmäksi olen tullut aineellisesti. Taloudellinen tappiollisuus ei ole tällöin ollut seuraus siitä, etten olisi tehnyt työtä, sillä yleensäkin saan enemmän aikaan pysyttelemällä kir-

joituspöytäni ääressä kuin lähtemällä ulos rahan perään. Tämä liittyy siihen, että ihminen voi hankkia tuloja vain lähtemällä pois kotoa työnantajaa palvelemaan, kun taas kotiin jäädessään saa aikaan tuloksia mutta tulot jäävät hankkimatta. Nettikirjoittamisella on siis selvät haittapuolensa, jotka ovat tosin internetjulkaisemisen myönteisiä puolia vähämerkityksisemmät.

Eräs (5) syy omaan vetäytymiseeni on blogosfäärin yleisessä sekoamisessa. Esimerkiksi Uuden Suomen idea pitää verkkolehden sivuilla lukijoille avointa ”Puheenvuoro”-nimistä blogipalvelua latistui nopeasti pikkupoliitikkojen alettua torveta siellä omia kliseemäisiä käsityksiään. Siihen liittyvän vulgaariuden olisi kenties voinut kehittää myös tyyliksi, mikäli olisi onnistunut tekemään normirikkomukset hallitusti. Tällaista kirjoittajaa voitaisiin ehkä sanoa boheemiksi, mutta suurimmaksi osaksi blogeja on vain käytetty sentapaisten läimäytysten jakamiseen, joita ihmiset eivät olisi valmiita lausumaan kasvokkain tai harkinta-aikaa vaativassa painetussa sanassa.

Mitään puheenvuoroja saati aitoa keskustelua tässä monologien turboajossa ei ole tietenkään ollut. Myös kirjoitusten journalistinen taso ja kieli-
asu ovat olleet keinoja, ja monet kirjoittajat ovatkin päästäneet käsistään sekä sisällöllisesti että muodollisesti viimeistelemättömiä kirjoituksia vail-
la itsekritiikkiä ja kunnioitusta muita lukijoita ja kirjoittajia kohtaan. Niinpä kyseisestä palvelusta on tullut sellainen savupirtin räppänä, jonka kautta ahdistuneet ja ahdasmieliset ihmiset huutelevat näkemyksiään ja heittelevät tupakantumpejaan. Joillekin se toimii pelkästään terapeutti-
sena henkireikänä. Ilmeisesti juuri siitä syystä myös ”Puheenvuoro”-pals-
tan palkatut kirjoittajat ovat suurimmaksi osaksi kaikonneet tehtävis-
tään. Yleensäkin lehtiin kirjoittaminen on osa ihmisten kokemaa ahdis-
tusta. Se on yritys hallita mielettömänä näyttäytyvää maailmaa, ja sikäli
kyseessä on eräänlainen voimattomuuden tunnustus.

Toisaalta Uuden Suomen ”Puheenvuoro”-palsta on myös rikastuttanut yhteiskunnallista keskustelua, ja siitä on tullut mielipiteidenvaihdon vilkas foorumi. Ehkä edut ovat olleet tässäkin yhteydessä merkittävämmät kuin nuo muutamat, kuitenkin selvästi havaittavat, varjopuolet.

Keskustelun ylenpalttinen kylläntyminen kertonee siitä, että kaikki tarpeellinen on tullut jo sanotuksi ja blogikirjoittamisen yhteiskunnallinen tehtävä on tullut täytetyksi. Padotut asiat on lausuttu julki, painekattilan pilli on soinut, ja kansi on lentänyt taivaan tuuliin. Ihmisiä kiinnostaa nyt ymmärryksensä syventäminen – ei enää vaiettujen aiheiden laajentaminen yleiseen keskusteluun. Syventämiseen taas painettu sana ja yhden aiheen kirjat ovat sopivampia kuin pelkkää keskustelua ruokkiva mielipiteiden vaihto blogeissa. Kirjojen kirjoittaminen perustuu viipymiseen, harkintaan ja mietiskelyyn toisin kuin sähköisessä mediassa vallitseva jatkuva elin-
tilan tavoittelu. Tässä hysteriassa ajatuksia syntyy ja kuolee pelkästään populistisin perustein, trendimäisesti nousevien ja laskevien konjunktuu-

rien mukaisesti. Kyseinen yleishavainto ei tietenkään merkitse, ettei netistä voisi löytää esseemäisiä kirjoituksia.

Ehkä juuri internetin avoimuus mielipiteille on syynä siihen, miksi lamput ovat lakanneet loistamasta yliopistojen vessoissa. Niissä ei nimittäin kohtaa enää välkkyjä seinäkirjoituksia, vaan polla säteilee joissakin harvoissa blogikirjoituksissa. Toinen syy wc-lyriikan ja asiaproosan tyrehymiseen voi olla akateemisen kurinpidon lisääntyminen ja mielikuvituksen kuoleentuminen ikävien tulosvaatimusten tuottamaan tosikkomaisuuteen. Nettiin siirtymisestä on kärsinyt lähinnä kiteytyskyky, ja myönnän myös itse, että omassa lauseessani on juuri sellaista ilmaa, joka syntyy syytetyille esitetyistä loputtomien perustelujen vaatimuksista sekä uhattujen ihmisten yrityksistä oikeuttaa omaa itseään. Pahoittelen, mikäli myöntymiseni kollegojeni asettamille argumentaatioehdoille on vaikuttanut syövyttävästi kirjoitusteni tyyliin. Mikäli taas he katsovat ajatuksistani olevan heille jotakin hyötyä, en halua patentoida näkemyksiäni pelkästään omaan käyttööni, vaan kirjoituksiini saa tietenkin viitata ja niitä voi lainata, kunhan mainitsee lähteen viittauksen yhteydessä.

Carl Gustav Jung sanoi kerran, että pahinta, mitä ihmiselle voi tapahtua, on tulla väärinymmärretyksi. Kuudes (6) syy siihen, miksi lopetan, onkin se, että en halua tulla enempää väärinymmärretyksi. Lopetan mättömyyksistä puhumisen ja osallistumisen siihen arkipäiväiseen löpötelyyn, jonka tehtävänä on tunnustaa poliittinen elonjäämiskamppailu maailman olemassaoloon liittyvää ihmeellisyyttä tärkeämmäksi. Poliitiikka ylipäänsä koostuu vain ahneudesta, oman edun saalistuksesta, keskiverto-mielipiteistä ja keskivertomausta, jotka kaikki toimivat eksistentiaalisen Angstin pakopaikkoina ja niin muodoin myös syntyvät siitä. Filosofian lähtökohta taas on tämän ahdistuksen tunnustaminen ja tiedostaminen, ja niinpä pelkkänä politikointina esiintyvä edunvalvonta peittää helposti alleen kaiken todenperäisen filosofian.

Poliitiikan luonnollinen kulminaatiopiste on sota, jossa elämän ihmeellisyyttä ymmärretään yhtä väärin kuin EU-byrokraatit – nuo hymyilevät sudet – ymmärtävät nyt sitä, mitä koko maanosallemme on tapahtumassa. Lopputulosta sanotaan sitten ”tragediaksi” siitä huolimatta, että poliitikoilta puuttuu tuntuma kohtalon toteutumiseen. Antiikin ajan ihmiset pitivät oman kohtalon tunnustamista viisautena ja moittivat *hybrikseksi* ihmisten yrityksiä asettua edellytystensä ulkopuolelle. Sen sijaan nykyajan poliitikot ovat sokaistuneet kaikille ei-havaittavan todellisuuden ilmiöille, jotka eivät tapahdu näkyvän valon taajuudella vaan alitajuntaisesti: Euroopan ajautuessa kohti taloudellista eripuraa, etnisiä levottomuuksia ja sitä kautta kohti uutta repivän väkivallan aikakautta. He eivät ymmärrä, että vapaan tahdon ja valinnan ohella maailmassa vallitsevat myös syiden ja seurausten riippuvuussuhteet, joiden vuoksi kosto seuraa rajojen ylityksistä väistämättä. Kohtalon asettamien alkuehtojen sivuuttamisyritykset johtuvat postmodernista filosofiasta, joka on opettanut poliitikot

KIRJOITUKSIA EUROOPAN UNIONIN JA POLIITTISEN JÄRJEN VARARIKOSTA

Erimielisyys on lisääntynyt Euroopassa globalisaation, tuloerojen kasvun ja siirtolaisuuden vuoksi. Euroalue ja EU ovat romahtamassa valtioiden velkaantumiseen. Liittovaltiopoliitiikan kautta erilaisia kansakuntia pakotetaan samalle viivalle. Monikulttuurisuuden harmoniset haaveet johtavat yksikulotteiseen kulttuuriin, kun elämäntapojen erot koetetaan kieltää ristiriitojen tukahduttamiseksi.

Filosofian tohtori Jukka Hankamäki arvioi ja arvostelee yhdentyneen Euroopan kuolinkouristuksia. Hän kritisoi politiikkaa, jolla kansallisvaltiot yritetään kiistää ja kansallista itsemääräämisoikeutta heikennetään. Tunnetun filosofin ja kokeneen politiikantutkijan mielestä olisi parempi kohdata ihmisryhmien väliset etukiistat valtioiden rajoilla kuin päästää niitä leviämään keskelle kansalaisyhteiskuntia. Näin voitaisiin vahvistaa aitoa omakulttuurisuutta.

"Valhe kaatuu" on jatkoa teoksille "Sensuurin Suomi" (2009) ja "Kansanvallan varkaat" (2010). Menetelmänään tekijällä on viranomaisvallan valheita läpivalaiseva filosofia ja sovinnaisuuden kahleita murtava psykologia, jonka valossa "toteemi on euro ja tabuja rikkoo sananvapaus". Tämä kirjoittajansa parhaita iskuja ja hirtteisiä analyysejä sisältävä teos lienee myös Suomen paksuin poliittisen ivahuumorin kokoelma.

BOD
Books on Demand

www.bod.fi